

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: suport@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 646
din data de 30.10. 2013**

Dosar nr. 656/2013
Petiția nr. 5834/09.09.2013
Petent: N.A.
Reclamat: -

Obiect: interpretarea unei sintagme povenită din Legea nr.546/2002, privind grațierea și procedura acordării grațierii, prin coroborare cu legea fundamentală a țării și a altor tratate internaționale.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților.

I.1.1 N.A.

I.1.2 Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

I.1.3 -

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1 Petentul invocă o interpretare greșită a sintagmei “nu pot fi grațiate [...] pedepsele a căror executare nu a început din cauza susutragerii condamnatului de la executare”, din art. 9 alin 3), din Legea nr.546/2002, privind grațierea și procedura acordării grațierii, prin coroborare cu art. 11 alin. 1), din Constituția României, coroborată cu alte tratate internaționale privind drepturile omului.

III. Procedura de citare

3.1 Prin adresa înregistrată cu nr. 5834/02.10.2013, a fost citat domnul N.A. în calitate de petent, pentru data de 22.10.2013, cu ridicarea din oficiu a excepției de necompetență materială a CNCD, potrivit Deciziei nr. 997/07.10.2008 a Curții Constituționale și a textelor de lege nr.546/2002 și a privind grațierea și procedura acordării grațierii.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

4.1 Petentul susține că sintagma “nu pot fi grațiate [...] pedepsele a căror executare nu a început din cauza sustragerii condamnatului de la executare”, art.9, alin.3), din Legea nr.546/2002, privind grațierea și procedura acordării grațierii, este în contradicție cu principiul egalității și nediscriminării garantat de art.16 alin. 1), din Constituția României, coroborată cu alte tratate internaționale privind drepturile omului și prin raportare la art. 2 alin 1), coroborat cu art. 7 din Declarația Universală a Drepturilor Omului.

4.2 Astfel, deși Legea nr.546/2002, interzice acordarea grațierii, pe lângă “pedepsele a căror executare nu a început din cauza sustragerii condamnatului de la executare”, și în cazul condamnărilor cu suspendarea executării pedepsei, pedepsele complementare și cele accesorii, dispozițiile art.120 din Codul penal, prevăd contrariul; “Grațierea are ca efect înlăturarea, în total sau în parte a executării pedepsei ori comutarea acesteia în alta mai ușoară”, grațierea are ca efecte și asupra pedepselor a căror executare este suspendată condiționat. În acest caz, partea din termenul de încercare care reprezintă durata pedepsei pronunțată se reduce în mod corespunzător. Dacă suspendarea condiționată este revocată sau anulată, se execută numai partea de pedeapsă rămasă negrațiată...grațierea nu are efecte asupra pedepselor complementare, afară de cazul când se dispune altfel actul de grațiere...grațierea nu are efecte asupra măsurilor de siguranță și măsurilor educative”.

4.3 Ca atare, considerăm că dispozițiile art.9 alin 3), în partea ce privește sintagma “nu pot fi grațiate [...] pedepsele a căror executare nu a început din cauza sustragerii condamnatului de la executare”, vin în contradicție cu principiul egalității și nediscriminării, întrucât generează un regim diferit pentru persoanele care execută efectiv pedeapsa și cele care, în viziunea legiuitorului, nu au început executarea pedepsei din cauza “sustragerii de la executare”. Din interpretarea dispozițiilor art. 94 lit d), din Constituția României, se poate observa că legiuitorul constituant a lăsat la stricta apreciere a Președintelui în virtutea dreptului absolut pe care acesta îl are...dreptul de a decide, care sunt persoanele care pot beneficia de grațiere, fără a institui anumite condiții și excepții în acest sens. „Dacă Președintele nu ar dori să grațieze o persoană care, potrivit informațiilor pe care le are, se sustrage de la executarea pedepsei, este liber să adopte această poziție, textul din Constituție lăsând la libera apreciere a acestuia atitudinea pe care o va adopta la fiecare caz, în funcție de circumstanțele speciale ale speței. Or, atâta timp cât dispozițiile art. 94 lit. d) din Constituție nu circumstantiază și nu instituie excepții de la regulă grațierii individuale, considerăm că interzicerea prin lege, de către Parlament a grațierii pedepselor a căror executare nu a început din cauza sustragerii condamnatului de la executare , duce la încălcarea art. 94 lit d) din Constituție, instituind o formă de discriminare în acest sens „,

Sușinerile părții reclamate

4.4 Petentul, în urma analizei citației contată că Curtea Constituțională admite ca CNCD, să aibe competența de a constata existența unei discriminări în conținutul unei acte normative și de formula recomandări sau sesizări către autoritățile competente pentru modificarea respectivelor texte de lege. În consecință, petentul consideră că potrivit dispozițiilor legale, având și suportul în considerentele Deciziei nr.997 din 7 octombrie 2008, pe care chiar Colegiul director o invocă, CNCD are următoarele atribuții: - propune Guvernului proiecte de acte normative în domeniul său de activitate art. 2 alin 1), lit. b).

- colaborează cu autoritățile publice competente în vederea armonizării legislației interne cu normele internaționale în materia nediscriminării art. 2 alin 1), lit. d).

- colaborează cu autoritățile publice, personae juridice și personae fizice pentru asigurarea prevenirii, sancționării și eliminării tuturor formelor de discriminare art. 2 alin 1), lit. e).
“Având în vedere aceste aspecte și argumentele expuse în petiție, ...vă solicităm să faceți uz de dispozițiile art. 2 alin 1), lit. b), d), e) din H.G nr.1194/2001, și să dispuneți sesizarea Parlamentului, Guvernului și altor autorități publice în vederea eliminării situației legale de discriminare și în vederea armonizării dispozițiilor art. 9 alin 3), din Legea nr. 546/2002, cu dispozițiile constituționale și cu normele internaționale în materia nediscriminării “.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1 Colegiul director al CNCD reține că, petiția așa cum a fost formulată relevă o situație în care, o *sintagma* “nu pot fi grațiate [...] pedepsele a căror executare nu a început din cauza susutragerii condamnatului de la executare“, art.9, alin.3), din Legea nr.546/2002, privind grațierea și procedura acordării grațierii, este în contradicție cu principiul egalității și nediscriminării garantat de art.16 alin. 1), din Constituția României, coroborată cu alte tratate internaționale privind drepturile omului și prin raportare la art. 2 alin 1), coroborat cu art. 7 din Declarația Universală a Drepturilor Omului..

Colegiul Director reține că, Decizia nr. 997 din 7 octombrie 2008 a Curții Constituționale stabilește următoarele;

1. „Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, în esență, critica autorului excepției pune în discuție constituționalitatea atribuțiilor jurisdicționale ale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, care, potrivit art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, poate să dispună «înlăturarea consecințelor faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării», în măsura în care situațiile discriminatorii izvorăsc din conținutul unor acte normative. Față de acestea, Curtea apreciază că o corectă analiză a textului de lege criticat impune interpretarea acestuia în ansamblul reglementării din care face parte, mai precis al Secțiunii VI din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, care reglementează rolul, atribuțiile și organizarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

5.2 Astfel, Curtea observă că potrivit dispozițiilor art.16 din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării îndeplinește rolul de «garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării», iar potrivit dispozițiilor art.18 din același act normativ, «este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul său de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.» Mai departe, art.19 alin.(1) lit.c), precum și art.20, în ansamblu, reglementează rolul jurisdicțional al Consiliului, care are ca finalitate, așa cum s-a arătat, «înlăturarea faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării.» În sfârșit, nu trebuie omis nici faptul că art.2 alin.(3) din aceeași ordonanță prevede că sunt discriminatorii «prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane [...]».

5.3 Deși autorul excepției apreciază ca fiind un «nonsens» interpretarea dispozițiilor art.20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 în sensul aplicabilității lor și cu privire la situațiile discriminatorii ce izvorăsc din conținutul actelor normative, Curtea observă totuși că dispozițiile de lege mai sus enunțate au constituit în realitate temeiul mai multor hotărâri prin care Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a constatat, în cadrul activității sale jurisdicționale, caracterul discriminatoriu al unor prevederi legale. Dovadă a acestui fapt stă și introducerea, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.75/2008, a alin. (3) la art.19 din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, prin care s-a scos din competența Consiliului soluționarea sesizărilor având ca obiect măsurile legislative în contextul stabilirii politicii de salarizare a personalului din sistemul bugetar, măsură legislativă dictată tocmai ca urmare a efectelor generate de hotărârile emise de această instituție. În această ordine de idei, Curtea constată că, în vederea îndeplinirii rolului său de garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este chemat să vegheze, printre altele, inclusiv asupra modului în care este respectat acest principiu în conținutul actelor normative. În acest sens, acest organ poate constata existența unor prevederi de lege discriminatorii și își poate exprima opinia în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative cu principiul nediscriminării. Ceea ce aici interesează sunt efectele pe care le produc aceste opinii. Astfel, dacă s-ar admite că, pe calea controlului jurisdicțional întemeiat pe art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unor norme legale, hotărârea Consiliului ar putea avea ca efect încetarea aplicabilității acestor dispoziții și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, care nu se referă la persoana sau grupul social discriminate. Într-o atare împrejurare, se pune în discuție legitimitatea acestui organ de a interfera în competențele legislativului, prin înlăturarea aplicabilității unor acte normative și instituirea aplicabilității altora, dar și în competențele Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, sub aspectul art.16 referitor la principiul nediscriminării.

5.4 Deși în lumina dispozițiilor constituționale o asemenea interpretare nu ar putea fi acceptată, rolul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării putând fi rezumat mai degrabă la posibilitatea de a constata existența unor discriminări în conținutul unor acte normative și la formularea de recomandări sau sesizarea autorităților competente pentru a modifica respectivele texte de lege, se observă totuși, așa cum s-a reținut și mai sus, că, în practică, art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 a generat efecte neconstituționale, prin care s-a încălcat principiul separației în stat, la aceasta contribuind chiar formularea echivocă a dispozițiilor cuprinse în Secțiunea VI din Ordonanța Guvernului nr.137/2000.

5.5 Pentru aceste motive, Curtea constată că prevederile art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 sunt neconstituționale în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării competența ca, în cadrul activității sale jurisdicționale, să anuleze textul unor acte normative cu caracter discriminatoriu și chiar să substituie acest text cu dispoziții cuprinse în alte acte normative.”

5.6 Colegiul Director, conform Deciziei nr. 997 din 7 octombrie 2008 a Curții Constituționale, constată că nu are competența materială de a se pronunța prin hotărâre asupra actelor normative cu caracter de lege.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admite excepția de necompetență materială de a se pronunța prin hotărâre asupra actelor normative cu caracter de lege, conform Deciziei nr. 997 din 7 octombrie 2008 a Curții Constituționale și a textelor de Lege nr.546/2002, privind “grațierea și procedura acordării grațierii”.

2. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

3. O copie a hotărârii se va transmite părților.

a) N.A.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

HALLER ISTVAN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

PANFILE ANAMARIA-Membru

THEODORA BERTZI – Membru

VASILE ALEXANDRU VASILE – Membru

Intocmit și redactat R.O.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.